

Juan Carlos Méndez Guédez (Venezuela)

Juan Carlos Méndez Guédez (* 1967) je venezuelský spisovatel žijící ve Španělsku. Je autorem třicítky děl různých žánrů od románů přes povídky a dětskou literaturu až po eseje. Ve španělské Salamance získal doktorát z hispanoamerické literatury. Od roku 1998 žije v Madridu, kde pracuje v kulturním oddělení Institutu Cervantes jako specialista na literaturu. Za své povídky a romány získal řadu venezuelských i mezinárodních cen. Ve Francii jeho romány vydává prestižní nakladatelství Métailié.

K jeho posledním dílům patří *Roman de la Isla Bararida (Romance z ostrova Bararida, 2024)*, v níž se prolíná poezie s prózou, předkolumbovské mýty s evropskými rytířskými romány a karibská smyslnost se současným odlidštěným světem. V antologii *Krueky*, kterou letos vydalo nakladatelství Argo, vyšla jeho povídka *Hasta luego, Mister Salinger (Na shledanou, pane Salingere, 2007)* ze stejnojmenné sbírky.

ukázkou přeložila Tereza Votavová

Zasněžený Madrid

Nicolásovi Melinimu

Zabořil obličej do ručníku, který jeho manželka položila k umyvadlu. Několik vteřin mu trvalo, než zjistil, že pláče. Odevzdal se tomu pocitu. Líbilo se mu to. Bylo to jako potopit se na dno řeky, jako pohybovat se v tichu plném bublinek a bahna. Myslel na vodní řasy. Představoval si řasu, jak se pohupuje a rozpadá.

Rubén vyšel z koupelny a připravil snídani. Všichni snídani zhlitli, ani si nesedli ke stolu, pak si vybral olivovou kravatu. Čtyřikrát se ji pokusil uvázat. Chtěl, aby to vypadalo elegantně, ale uzel byl stále neforemný, rozmáčknutá žába.

Manželka dooblékla dceru. Potom zamumlala, že na ně bude čekat na parkovišti s nastartovaným autem. Rubén dál zápasil s kravatou, až ji nakonec vrátil do skříně. Když se chystali odejít, zazvonila pevná linka. Volala Manuela, že navařila *hayacas*, kukuřičné taštičky, ať se pro jednu staví, až půjde kolem obchodu. Nadšeně to řekl dceři a ona se na něho nechápavě podívala.

Ve výtahu měl pocit, že někde v rádiu informují o ucpaných komunikacích. Myslel na *hayacu*. Představoval si, jak se zakousne do zlaté náplně a jak mu do obličeje bude stoupat voňavá pára banánových listů. Škoda, že se bude muset o *hayacu* podělit s manželkou. Sice jí nechutnají, ale ze zdvořilosti jí nabídne; stejně sní jen pár soust. Pak se budou dívat před sebe; mlčky.

Když vyšli z budovy, holčička se šťastně rozesmála. Ulice jiskřivě zářily pod nečekanou hustou sněhovou pokrývkou. Ztuhl a pozoroval padající vločky: pomyslel si, že vzduch téměř stojí jako ve zpomaleném záběru, celý svět vypadal, jako by plaval v rosolovitém moři. Přemýšlel, jestli tento pocit pomalu odkapávajícího času zažívají i ti, kdo vyrostli v zemích, kde běžně sněží. Pak si vzpomněl na své tety: na tetu Rogelii, na tetu Antonii, na tetu Estrellu. Na

tetu Estrellu myslel dlouho. Když se odstěhoval do Španělska, psával jí dlouhé dopisy, v nichž jí vyprávěl každíčkou podrobnost, která ho překvapila. Pak Estrella hodně zestárla. Oslepla. Už s ní jen jednou za měsíc pár minut telefonoval.

Sníh se vznášel nad ulicemi.

Rubén zívá.

Oči si nakonec na nové místo zvykly. Teď už ho nic nedokázalo překvapit. Jako by se pro něho město postupně zplošťovalo.

Ušel pár kroků. Vzpomněl si, že teta Estrella měla ráda *hayacas*. Nejradši s cizrnovo-bramborovou náplní, kterou on moc nemusel. Vždy měl nejradši caracaské *hayacas*: bylo v nich víc masa, víc slaniny, a ještě se v náplni jako překvapení skrývaly dvě mandle.

Jaký recept asi používá Manuela?

Cítil, že má promočený kabát. Na zádech mu tály vločky. Popošel o pár metrů a slyšel křupání, jak se mu boty bořily do sněhu.

Žena na něho netrpělivě mávla.

Rubén přidal do kroku, stále držel holčičku za ruku. „Nestartuje,“ zamumlala manželka a s našťavaným výrazem vystoupila z vozidla. Chtěl se podívat do motoru, ale ona jen s rudým obličejem zafuněla. „Ani se nenamáhej. Jsi nemožnej. Půjdemě pěšky.“

Zkrátili si cestu přes park a holčička vyprávěla dlouhý příběh o sněhulácích, kteří nikdy neroztáli. Rád sledoval, jak stopy po malých botičkách kreslí čáru ve sněhu. Dokonce se sehnul a jemně se dotkl otisku po dceřiných botách.

„Poslyš,“ řekl ženě.

„Copak?“

„Zastavíme se na chvíli u Manuely v obchodě. Nabídla mi *hayacu*.“

„Co ti nabídla?“ přeptala se žena a s vraštila obočí.

„*Hayacu*, miláčku, kukuřičnou taštičku, co jsi před lety jedla ve Venezuele.“

„Rubéne, máme naspěch. Nepočká to do večera?“ „Ne. Je lepší se tam stavit teď.“

Pár metrů si zašli, šel svižným krokem. Pozdravil Manuelu. Řekl jí, že musí odvést dceru do školy, a ona mu dala igelitku.

Když vyšel z obchodu, zamyslel se, jestli bylo nutné Manuelu na pozdrav obejmout. Moc se neznali, ale ona se k němu chovala obzvlášť mile od chvíle, co ho slyšela mluvit s dcerou a rozpoznala jeho přízvuk.

Vzal holčičku za ruku. Poprosil ženu, aby mu pomohla vyndat *hayacu* z tašky, že se na ni chce podívat.

„Ta je ale malá,“ zamumlal při pohledu na čtverhranný balíček v banánových listech.

„Proč je tak tvrdá?“ zeptala se dcera.

„Je zmražená. Tak vydrží hodně měsíců. Ale uvařím ji hned dnes večer,“ odpověděl Rubén.

Ranní světlo ho píchalo do očí. Všiml si, že sníh zhustil vzduch, jako by dýchali hrudkovitou mouku.

Když došli k přechodu, žena poznamenala, že už se dělá náledí.

„Neposolili ulice.“

Souhlasil. Udělal jeden pomalý krok, pak druhý. Vysvětlil dceři, jak má chodit, aby

neuklouzla. Na druhé straně viděl dvě staré paní, jak se neuvěřitelně pomalu sunou po chodníku.

Pak uviděl letícího ptáka. Nereálného ptáka, fosforeskujícího, nazelenalého. Překvapila ho temná barva mraků. Vyhodil ruce nahoru. Vzpomněl si na hejno papoušků, které každý večer přelétalo nad jeho domem v Caracasu.

Znovu uslyšel křupnutí.

Ocitl se na zádech na zemi a zíral na nebe, zatímco žena s dcerou vyděšeně vykřikly.

„Nic jsem si nezlomil, klid, klid,“ zamumlal.

Až teď dokázal zrekonstruovat sled událostí a pochopit ty dvě vteřiny závratě, kdy jako by mu boty uklouzly po oleji a pustil dceřinu ruku. Pak to bylo jako na baseballu, stejný pocit, jako když se pokoušel ukrást metu a udělal skluz. Jenže teď neovládal ani jeden sval.

Dcera se na něj úzkostlivě dívala. Rubén se usmál, aby ji uklidnil, a pohladil ji po vlasech; potom přivřel oči a měl pocit, že je vzduch kolem plechový. Představoval si, že jeho kůže pluje po moři průsvitných střeptů. Ta představa ho netrýznila. Naopak, naplnila ho nekonečným klidem.

„Pojď, zvednu tě,“ řekla žena, odmítavě zavrtěl hlavou.

„Je ti zle? Mám zavolat sanitku?“ naléhala s vykulenýma očima.

„Ne. Je mi skvěle. Ale nech mě tu ještě chvíli.“

„Rubéne, ležíš uprostřed ulice. Jak tu chceš zůstat?“

„Pro dceru to tak bude lepší. Její táta právě upadnul před všemi jejími spolužáky, před všemi jejími učiteli, před všemi ostatními rodiči. Jestli se teď zvednu, budou se jí smát. Ale když chvíli počkám, budou už si dělat obavy... Pochop to, posměch od soucitu dělí jen několik vteřin.“

Žena odfrkla a pošeptala holčičce, ať jde do školy, že je všechno v pořádku, ať si nedělá starosti. Poprosil holčičku, ať mu dá pusku. Klekla si a položila rty tátovi na čelo.

„Uvidíme se večer, zlatíčko,“ zašeptal z asfaltu Rubén.

Žena se podívala na hodinky a znovu ho poprosila, aby se zvedl.

„Počkej.“

„Ale na co mám čekat, Rubéne?“

„Dej mi pár minut, jen pár minut.“

Zdálky doléhalo mumlání, rozzlobené hlasy. Zeptal se ženy, co se stalo, vydala se k chodníku. Viděl, jak se vzdaluje, zastavuje u skupiny lidí. Pokusil se poslouchat, o čem mluví, ale město jako by pohltilo měkké ticho.

Znovu zavřel oči. Pochopil, že kdyby si strčil ledové ruce do kapes kabátu, mohl by si zdřímnout.

Manželka mu poklepala na rameno.

„Jednu paní něco uhodilo.“

„Jakou paní?“

„Jednu starou paní, která šla po chodníku. Strašně se zlobí. Prý jsi po ní hodil nějaký zelený kámen.“

„Hayacu?“

„Přesně tak.“

„Nehodil jsem ji. Vyletěla mi z ruky.“

„No a trefila ji přímo do brady.“

„Řekni jí, že je mi to líto.“

„Už jsem jí to řekla. I tak je rozzlobená. Možná bude potřebovat pár stehů.“

„Ta má teda smůlu, chudák ženská. Jaká je pravděpodobnost, že člověka trefí zmražená *hayaca*?“

„No, abych ji uklidnila, vysvětlila jsem jí, že je to kukuřičná taštička, a to ji zaujalo. Tak jsem jí *hayacu* dala.“

„Sakra.“

Znovu zavřel oči. Cítil, jak se mu uvolňují svaly a tělo se plní vzduchem.

„Rubéne, zdržuješ dopravu. Musíš vstát, pojď, jdeme.“

Hlas k němu doléhal jako vzdálená ozvěna. Jako zvuk kamene, který padá do vody a pomalu se potápí.

„Ještě chvíli, nech mě tu ještě chvíli,“ zašeptal.

„Jsi z něčeho smutný, že? Znáš tě. Ale je ti líp než kdy jindy. Už několik měsíců je ti líp než kdy jindy.“

„Umřela teta Estrella.“

„To se stalo před dvěma roky, Rubéne. Neštvi mě.“

Přikývl. Ze rtů mu unikl povzdech.

„Já vím. Včera umřela teta Antonia; a před několika měsíci teta Roselia.“

Žena odfrkla. „Nic jsi mi neřekl, Rubéne... Je mi to líto. Pojď, vstávej...“

„K čemu je sníh, když o něm nemůžeš nikomu vyprávět.“

Žena měla rudý obličej a ze špičky nosu jí visela kapka. Někdo v nějakém autě řekl, že zavolal sanitku. Zvedl ruku, energicky odmítavě mávl, ale ve vánici to nebylo vidět.

„Když Manuele vysvětlím, co se stalo, možná mi dá další,“ zašeptal.

„Možná, ale jestli se teď nezvedneš, skončíš v nemocnici.“

„Ne. Už vstávám. Víím, že za pár vteřin budu mít dost síly. Cítím to. Ale potřebuju tu ještě chvíli takhle zůstat, potřebuju vnímat zemi pod zády a cítit, jak mi pod kabátem taje led.“

„Rubéne, prosím tě. Dělej si, co chceš. Vezmi si dovolenou. Odjeď si tam a pak se rozhodneš, co budeš dál dělat se životem. Ale teď hned vstaň.“

„Měj se mnou trpělivost. Já se nechci vrátit, já se nemůžu vrátit. A teď tě prosím jen o minutu. Jestli chceš, podívej se na hodinky a změř to. Jen jednu minutu.“

„Odejdu, jestli se nezvedneš,“ řekla žena a sevřela pěsti.

„Klidně jdi, já tě doženu, slibuju.“

„Rubéne, proboha, ulice je ucpaná až k dalšímu bloku.“

„Je to jen chvíle, chvilíčka, potřebuju jen minutu,“ řekl.

Pak zavřel oči. Pevně je stiskl. Nemohl vědět, jestli u něho žena zůstala, nebo odešla. Z posledních sil otevřel ústa. Vyplázl jazyk jako nějaká vyplašená ryba. Chtěl vědět, jak chutná sníh. Takhle, poslepu.